

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Навчально науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА РОБОТИ З ХОРОМ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Мистецтво: музичне мистецтво)»
Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізації №14.13 (Мистецтво: музичне мистецтво)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Освітня кваліфікація: Магістр освіти

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від “5” березня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика роботи з хором
Викладач	Зваричук Ж. Й. - кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування.
Контактний телефон викладача	067 764 30 54, 099 322 81 16
E-mail викладача	zhanna.zvarychuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	Кредитів – 3, загальна кількість годин-90; очна форма навчання: 30 – аудиторна робота (20 лекцій, 10 практичних), 60 – самостійна робота; заочна форма навчання: 10 – аудиторна робота, 80 – самостійна робота.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Методика роботи з хором дитячим колективом» є теоретичні та практичні засади дитячого хорового виконавства та культури вокально-хорового співу, методичні принципи формування практичних навичок роботи з дитячим хором, що забезпечує процес мистецько-виконавської освіти магістрів, формує їх професійний фаховий розвиток і є необхідним для майбутньої практичної музично-педагогічної творчості, навчити вільно і творчо спілкуватися з школярами різного шкільного віку за їх особливостями розвитку та рівня їх музичної освіченості, вміти зробити художньо-педагогічний аналіз шкільних творів, ознайомлення студентів з репертуаром хорових творів для дітей видатних вітчизняних та зарубіжних композиторів різних часів.

«Методика роботи з хором дитячим колективом» базується на принципах цілісного підходу до вокально-хорової діяльності та тісно пов'язана з вивченням комплексу дисциплін психолого-педагогічного, фундаментального та професійно-орієнтованого циклу навчального плану, а саме: хорознавство, історія та теорія музики, хоровий клас, музична психологія, хорове диригування, сольфеджіо, гармонія, фортепіано, аналіз музичної форми, читання хорових партитур, вокальний клас. Дисципліна «Методика роботи з хором дитячим колективом» є однією з спеціальних дисциплін, що визначають кваліфікацію випускника як викладача музичного мистецтва, керівника дитячого хорового колективу.

Зміст дисципліни полягає у ознайомленні майбутніх фахівців з науково-теоретичним підґрунтям практикуму роботи з дитячим хором; систематизації знань, удосконалення технічних навичок набутих в курсі практичного диригування; забезпечення методичної підготовки до практичної роботи з дитячими хоровими колективами; формування навичок самостійної роботи з фаховою літературою, до вивчення художнього дитячого репертуару; формуванню широкого художнього музичного кругозору майбутнього диригента; формуванню гармонійно розвиненої особистості; створенню умов для розкриття і розвитку творчого потенціалу кожного учня; підготовці до організації та проведення вокально-хорової діяльності у класній та позакласній роботі; вихованню у студентів професійних навичок керування і оволодіння методами роботи з дитячим хором колективом, дидактичними принципами і знанням психофізіологічного процесу співацької діяльності дитини; педагогічними та психологічними умовами роботи з дітьми; вивченню кращих

зразків дитячого хорового мистецтва, які будуть сприяти музичному, художньому та естетичному вихованню учнів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «**Методика роботи з хоровим дитячим колективом**» полягає у формуванні та фаховій, професійній підготовці магістрів, що володіють науково-теоретичними основами, знаннями та вміннями в педагогічній мистецько – виконавській діяльності, підготувати майбутнього вчителя до роботи з дитячим хоровим колективом, навчити вільно і творчо спілкуватися з школярами різного шкільного віку за їх особливостями розвитку.

«Методика роботи з хоровим дитячим колективом» проходить у I семестрі першого року навчання і є творчою, навчальною лабораторією, де студенти вчать спілкуватися з школярами різного віку та працювати з дитячим хоровим колективом.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми педагогами-музикантами **змісту** курсу, що виявляється у:

- фаховому та культурному зростанні засобами вокально-хорової роботи, усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
- формуванні фахової компетенції у процесі диригентської хорової підготовки, де поєднуються загально-професійна і спеціальна фахова складові, як здатність до виконавської діяльності;
- здатності до системної апперцепції і інтеграції галузевого знання та вміння долати поставлені завдання та мету у педагогічній та виконавській реальності;
- здатності і уміннях використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку художнього розвитку дитини;
- формування комплексу знань, умінь і навичок, що забезпечує його спроможність використовувати у практичній діяльності;
- навичках самостійної роботи та навчання.

Основними **цілями** вивчення дисципліни «Методика роботи з хоровим дитячим колективом» є:

- фахове та культурне зростання засобами вокально-хорової роботи, усталений професійний інтерес до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
- підготувати майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-хорової роботи з дітьми у загально-освітніх закладах;
- здатність до системної апперцепції і інтеграції галузевого знання, вміння досягати мети і поставлених завдань навчання і творчої роботи у педагогічній реальності;
- здатність і уміння використовувати знання для формування музичних уподобань дітей, розвивати їх музичні задатки, розкривати перед дітьми особливості вокально-хорового твору та його інтерпретування;
- уміння зрозумілого, професійного та педагогічного спілкування з дітьми відповідно до їх психологічних характеристик;
- навичках самостійної роботи та навчання; формування фахового, музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта для роботи з дитячим хоровим колективом;
- формування соціально-професійних і міжпредметних компетенцій;
- ознайомлення студентів з історичним аспектом розвитку дитячого хорового мистецтва на Україні, з теорією та методикою роботи з дитячим хоровим колективом;
- формування вмінь творчого використання отриманих теоретичних знань в практичній діяльності;
- виховання вміння контакту керівника з дитячим хоровим колективом;
- вдосконалення диригентської майстерності студента в процесі роботи над хоровим твором.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, такі письмово, використовувати різні форми комунікативних процесів, вільно оперувати професійною термінологією, володіння навичками редагування й перекладу текстів, пов'язаних із фахом. Здатність використовувати професійну літературу, фахові термінологічні словники та допоміжні джерела у процесі; здатність оперувати фаховою термінологією в професійному середовищі.

ЗК 2. Здатність працювати у глобальному інформаційному середовищі з метою пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 5. Здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у галузі хорового виконавства та середньої освіти у процесі навчання основ теорії і практики вокально-хорової роботи, художньо-творчого розвитку учнів через хоровий спів як форми роботи на уроках музичного мистецтва. Здатність до опанування основних методів та способів вирішення комунікативних завдань професійної діяльності, вміння аналізувати логіку висловлювання реципієнтів з позиції норм толерантності та ефективної праці в педагогічному колективі.

ЗК 7. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, проектування та організації власної діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність усвідомлювати місце та роль музичної культури у сучасному соціокультурному просторі та здатність аналізувати музичне мистецтво в контексті розвитку інших видів мистецтв, літератури, загального розвитку гуманітарного знання, релігійних, філософських ідей певного періоду.

ФК 3. Здатність до оволодіння необхідним комплексом психолого-педагогічних та мистецьких знань, розуміння принципів та закономірностей процесу художньо-творчої діяльності; здатність до системного мислення у професійній сфері.

ФК 4. Здатність до опанування основних методів та шляхів вирішення комунікативних завдань професійної діяльності.

ФК 9. Здатність демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, для розуміння принципів, методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК 10. Здатність презентувати власний творчий продукт, здійснювати художньо-просвітницьку діяльність; розробляти і втілювати музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні; організувати освітній процесна засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, здатність до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в закладах мистецької освіти.

Програмні результати навчання:

РН 1. Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні, навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

РН 3. Вміння організувати дитячі та самодіяльні хорові творчі колективи, використовувати власні професійно-профільні знання та навички під час вокально-хорової роботи з дітьми.

РН 12. Володіння методичними засадами підготовки до керування хором; навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально-художнім репертуаром з диригування, найрізноманітнішим хоровим, ансамблевим та інструментальним репертуаром різних епох, жанрів і стилів; засвоєння пісенного матеріалу шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності.

РН 13. Здатність застосовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема, доступності, послідовності навчання, новітні явища в музичному мистецтві в єдності традицій іноваторства.

PH 14. Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни : кредитів – 3 / 90 годин	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Історія розвитку дитячого хорового співу, дитяче хорове виховання та його роль в національній традиції України.	2		10
Тема 2. Дитяча хорова творчість відомих сучасних композиторів України та регіону	2	2	5
Тема 3. Педагогічні та психологічні особливості роботи з хоровими дитячими колективами різного віку.	2	2	5
Тема 4. Методика вокально – хорової роботи в хорі молодших школярів.	2	2	10
Тема 6. Методика вокально – хорової роботи в хорі юнацького шкільного віку.	4	2	10

Тема 7. Методика роботи з репертуарними збірниками, методичними посібниками, наочними матеріалами.	2		5
Тема 8. Методика формування вміння контакту керівника, вчителя музичного мистецтва з класом чи дитячим хоровим колективом.	2		5
Тема 9. Професійна виконавська діяльність диригента з дитячим хоровим колективом	2	2	10
ЗАГ.:	20 / 6	10 / 4	60 / 80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Вид контролю – залік. За роботу на практичних заняттях - 60 балів, самостійна робота – 15 балів.</p> <p>Максимально допуск – 75 балів, залік - 25 балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Види письмових робіт:</p> <p>1) творче письмове завдання з історії хорового виконавства, структура виконання довільна у формі презентації на практичному занятті по темі курсу (5 б.);</p> <p>2) письмовий виконавсько-хоровий аналіз хорового твору, структура роботи відповідає плану написання аналізу хорового твору (5 б.) [18];</p> <p>3) написання наукового реферату за визначеною тематикою. Науковий реферат має бути ґрунтовними та відповідати встановленим критеріям, відповідати рівню теоретичних знань та виконавських навичок та вмінь студента, комплексу його професійних компетенцій. обговорюються та захищаються на останньому практичному занятті (10 б).</p> <p>Для заочної форми навчання передбачено виконання 1, 3, 4 завдання за 10 днів до початку сесії в електронному варіанті.</p>
Практичні заняття	<p>Практичні заняття проводяться у різних формах – опитування за питаннями у плані теми, дискусія, творчі проекти-презентації тощо.</p> <p>Вага оцінки за всі практичні заняття – 40 б.</p> <p>Пропущенні практичні заняття здобувач відпрацьовує індивідуально, виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного заняття вид роботи. Для цього використовується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усне опитування, перевірка теоретичних знань по темі; - перевірка творчих завдань; - захист презентацій; <p>Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів він може бути недопущений до складання семестрового заліку.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умовою допуску до заліку є відвідування здобувачем більше 50% практичних занять, виконання завдань творчої, практичної</p>

	та самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль проводиться по закінченню навчального курсу як результат вивчення навчального матеріалу та передбачає здачу заліку. Форма заліку – комбінована (усна за темами навчального курсу) та захист наукового реферату. Навчальний матеріал з освітньої компоненти вважається засвоєним, якщо здобувач у сумі набрав 50 і більше балів за 100-бальною шкалою .

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Політика курсу спрямована на набуття студентами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності, використовувати набуті знання для особистісного розвитку та в практичній роботі з хорим колективом.</p> <p>Письмові роботи: виконуються згідно вимог до написання певного виду дослідження.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що здобувачі ОП будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.</p> <p>Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентуються у нормативних документах, а саме:</p> <p>Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).</p> <p>Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf</p> <p>Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</p> <p>Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/</p> <p>Відвідування занять є важливою умовою навчання. Пропуски занять студенти повинні відпрацювати в обов’язковому порядку.</p> <p>Неформальна освіта: враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.</p> <p>Можливість зарахування неформальної освіти регламентує Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.</p>
--

8. Рекомендована література

<ol style="list-style-type: none"> 1. Горбенко С.С. Українська дитяча хорова література: Навчально-методичний посібник. К.: НПУ, 2001. Ч.І. 207 с. 2. Доронюк В. Д. Зваричук Ж. Й. Шкільне хорознавство. Ів.-Франківськ, 2008. К-сть екз.:10
--

3. Зваричук Жанна. Хорова творчість для дітей композиторів Прикарпаття на сучасному етапі. *Українське мистецтво, культура, освіта: актуальні проблеми, тенденції та перспективи розвитку: збірник наукових праць (за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 25–28 травня 2021 р.). До 20-річчя Навчально-наукового Інституту мистецтв ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Івано-Франківськ: «Фоліант», 2021. 152 с. С. 65-67
4. Доронюк В. Д. Серганюк Л. І. Серганюк Ю. М. Диригент шкільного хору. Ів. – Франківськ, 2009. К-сть екз.:3
5. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: монографія. Друкарня "Черкаський ЦНП", 2013. 520 с.
6. Зваричук Ж. Й. Питання хоронавства. Ів.-Франківськ. Нова Зоря, 2018. 226с.
7. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей. Вінниця.: нова книга, 2007,120 с. К-сть екз.:
8. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: монографія. Друкарня "Черкаський ЦНП", 2013. 520 с.
9. Зваричук Ж. Й. Питання хорознавства. Навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ, 2018.
10. Коломоєць О. М. Хорознавство. Навч. посібник. Київ: Либідь, 2001.168с.
11. Коломоєць О. М. Стисле хорознавство. Навч.посібник, 2023. 110 с.
12. Коломоєць. О. М. Історія та теорія українського хорового мистецтва. Дніпро. Ліра, 2023. 288 с.
13. Печерська Е. П. Уроки музики в початкових класах . К.: Либідь, 2001.
14. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом : навч.- метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с.
15. Серганюк Л. І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 2016.
16. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): Навчальний посібник. Видання третє, доповнене, Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с.
17. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі. Т.: Навчальна книга – Богдан, 2001, 232с.
18. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі. Т.: Навчальна книга – Богдан, 2001, 254с.
19. Ростовський О.Я. Педагогіка музичного сприймання. Київ.:1997.
20. Хлебникова Л.О. Методика хорового співу в початковій школі. Метод.посіб. Тернопіль: Навчальна книга- Богдан, 2006.
21. Ярошенко І. В., Серганюк Ю. М. Концептуальні особливості методики роботи з хором : Навчальний посібник. Київ : Видавництво «Білий Тигр», 2020. 100 с.

Викладач

Жанна ЗВАРИЧУК,
кандидат мистецтвознавства
доцент кафедри методики музичного виховання та диригування